

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci obvineného **M. M. a spol. pre prečin nepriamej korupcie** podľa § 336 ods. 1 Tr. zák., spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 27. januára 2016 v Bratislave sťažnosť podanú proti uzneseniu samosudcu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T/49/2015, z 18. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 194 ods. 1 Tr. por. uznesenie samosudcu Špecializovaného trestného súdu pracovisko Banská Bystrica z 18. januára 2016, sp. zn. BB - 4T/49/2015 **s a z r u š u j e .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica podľa § 81 ods. 1 Tr. por. s poukazom na článok 154c Ústavy Slovenskej republiky a článok 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prepustil z väzby obvineného M. M. na slobodu a prijal peňažnú záruku v sume 20.000 eur. Peňažnú záruku v sume 20 000 eur (slovom dvadsaťtisíc eur), so súhlasom obvineného za neho zložila jeho matka Ing. E. M., nar. X.. D. X., trvalé bytom V., S. X.. Obvinenému súd zároveň uložil povinnosť oznámiť súdu, ktorý vedie konanie, zmenu miesta pobytu. Postupom podľa § 82 ods. 1 písm. j/ Tr. por. poriadku obvinenému zakázal styk s A. M., nar. X.. J. X. v X., trvale bytom X. X., I. X. a D. K., nar. X.. J. X. v X., trvalé bytom X. - , P. X.. Podľa § 82 ods. 3 Tr. por. s tým, že plnenie a kontrolu uloženej povinnosti vykoná súdom určený probačný a mediačný úradník.

Svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tak, že obvinený 12. januára 2016 podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a navrhol, aby súd postupom podľa § 81 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku prijal ponúknutú peňažnú záruku v navrhutej výške 20 000 eur, a po jej zložení, aby obvineného prepustil z väzby. Zároveň v odôvodnení žiadosti uviedol, že osobou, ktorá za neho zloží záruku je jeho matka Ing. E. M., ktorá svojim podpisom potvrdila, že súhlasí s obsahom žiadosti o prepustenie z väzby a s ponúknutou peňažnou zárukou za obvineného s tým, že bola vopred upozornená na dôvody, pre ktoré peňažná záruka môže pripadnúť štátu. Ďalej samosudca dôvodil, že podľa názoru súdu v prípade obvineného M. M. aj naďalej existuje dôvodné podozrenie zo spáchania stíhaného skutku a dôvodnosť podozrenia zo stíhaného skutku je podložená výsledkami dokazovania tak, ako je konštatované v predložennom trestnom spise. Je dôvodné podozrenie, že vyšetrovanej činnosti sa dopustil M. M. a skutok, pre ktorý bola podaná obžaloba vykazuje znaky trestného činu. Vo veci sú zabezpečené dôkazy, ktoré aj naďalej vedú k podozreniu v rovine rozumnej dôvodnosti podozrenia, že obvinený mal spáchať skutok tak, ako je uvedené v obžalobe. Toto tvrdenie súdu je odôvodnené najmä výpoveďou obvinenej A. M., D. K., Ing. X. M. a ďalších, ako aj veľkého množstva zadovážených listinných dôkazov.

K dôvodom väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b/, c/ Tr. por., uviedol, že tieto trvajú aj v súčasnosti. Od posledného rozhodnutia samosudcu, ktorým bol obvinený prepustený z väzby a ktoré bolo zrušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obvinený M. M. bol ponechaný vo väzbe, uplynula pomerne veľmi krátka doba a nedošlo tak k podstatnej zmene okolností celého prípadu. Je síce pravdou, že vyšetrowanie bolo skončené a bola podaná obžaloba. Na druhej strane však existoval veľmi blízky vzťah obvineného k A. M., tejto, ako aj jej matke, obvinený pomáhal aj finančne, a je dôvodné podozrenie, že k ich kontaktom malo dôjsť aj po jej výsluchu v čase, keď obvinený a A. M. sa nachádzali vo väzbe. Taktiež treba uviesť, že práve obvineného má usvedčovať A. M. a o trestnej činnosti mali spolu komunikovať len medzi štyrmi očami. Taktiež je potrebné konštatovať, že obvinený mal mať priame alebo sprostredkované kontakty na bezpečnostné zložky, nie je dostatočne preukázaná výška jeho majetkových pomerov a spôsob nadobudnutia majetku a preto naďalej existuje dôvodná obava, že obvinený bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti s cieľom získať majetkový prospech.

Ďalej súd poukázal na rozpor medzi ustanovením § 81 ods. 1 Tr. por. (so zreteľom na neprípustnosť prijať peňažnú záruku pri existencii dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1,

písm. b/ Tr. por.) a ustanovením druhej vety čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý prijatie peňažnej záruky pri existencii kolúznej väzby umožňuje. Vzhľadom na to, že toto ustanovenie (čl. 5 ods. 3 Dohovoru) zabezpečuje obvinenému väčší rozsah základného práva, samosudca vychádzajúc z čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, z ktorého vyplýva, že medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd, pričom uvedené platí aj vo vzťahu k Dohovoru o ľudských právach a základných slobôd, uprednostnil aplikáciu uvedeného článku pred Trestným poriadkom.

Napokon a napriek uvedenému samosudca uviedol, že preskúmaním trestného spisu s prihliadnutím na osobu obvineného a jeho majetkové pomery, resp. na majetkové pomery toho, kto za neho zloženie peňažnej záruky ponúkal, dospel k záveru, že peňažnú záruku vo výške 20.000 eur je možné prijať a nahradiť tak vyššie citované väzobné dôvody. Samosudca pri stanovení výšky peňažnej záruky prihliadol najmä na majetkové pomery osoby, ktorá ponúkla peňažnú záruku, a ktoré boli bez akýchkoľvek pochybností pred súdom prezentované. Napriek tomu, že samotný obvinený, ako aj jeho matka, boli opätovne poučení o podmienkach, za ktorých môže peňažná záruka pripadnúť štátu, Ing. E. M. na ponuke peňažnej záruky trvala, a je nepochybné, vzhľadom na jej majetkové pomery, že strata peňažnej záruky by pre ňu, aj pre obvineného, bola veľmi citelnou ujmom. V tomto smere je potrebné ďalej uviesť, ako už bolo konštatované, že súd v tomto štádiu konania nerozhoduje o vine obvineného, čo je možné len na hlavnom pojednávaní. Až na tomto hlavnom pojednávaní, na základe výsledkov kontradiktórneho procesu, možno ustáliť, či sa skutok uvedený v obžalobe stal alebo nestal, či vykazoval premyslenosť, sofistikovanosť, utajenosť a pod. a následne z toho odvodzovať prípadnú príslušnú právnu kvalifikáciu konania obvinených. Z týchto dôvodov je potom súd toho názoru, že určená výška peňažnej záruky nepochybne prevažuje nad obavou, že by obvinený opätovne naplňoval konkretizované dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku, prípadne iné dôvody väzby. Zároveň súd pri tomto svojom rozhodnutí prihliadol v intenciách vyššie uvedeného k povahe činu, jeho následkom a okolnostiam prípadu a taktiež k tomu, že obvinený sa mal dopustiť prečinu a nie zločinu, resp. obzvlášť závažného zločinu. Pokiaľ mal obvinený M. M. a spol. podľa tvrdenia obžaloby, žiadať 3.000.000 eur za to, že bude pôsobiť na výkon právomoci konkrétne určených osôb, tak k tomu treba dodať, že táto skutočnosť bude predmetom dokazovania, pričom v súčasnosti je nepochybné len to, že k prevzatiu

takéhoto úplatku nedošlo. Preto podľa názoru samosudcu prijatá peňažná záruka v sume 20.000 eur dostatočne odstráni odôvodnenú obavu, že obvinený bude vyvíjať rôzne aktivity, alebo pokračovať v páchaní trestnej činnosti.

Pre posilnenie účinku prijatej peňažnej záruky samosudca dospel k záveru, že bolo potrebné obvinenému v zmysle § 82 ods. 1 písm. j/ Trestného poriadku uložiť aj primerané obmedzenie, i zákaz kontaktu s A. M. a D. K., ktoré sa mali žalovaného trestného činu dopustiť spoločne s obvineným M. M., vrátane kontaktovania prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby alebo inými obdobnými prostriedkami. Zo zákona bol potom samosudca povinný v zmysle § 81 ods. 1 Tr. por. uložiť dnenému povinnosť oznámiť súdu zmenu miesta pobytu.

Len na okraj Špecializovaný trestný súd konštatoval, že ak rozhodoval o žiadosti o prepustení z väzby pred uplynutím tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o predchádzajúcej žiadosti obvineného nadobudlo právoplatnosť tak ponúknutie vyššej peňažnej záruky považoval v zmysle § 79 ods. 3 Tr. por. za iný dôvod.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť prokurátor, ktorú odôvodnil tým, že súd nedostatočne zohľadnil okolnosti prípadu zohľadnil iné okolnosti prípadu (prvá veta § 86 ods. 1 Trestného poriadku). V predmetnej veci takýmito okolnosťami sú najmä výška úplatku - 3 000 000 eur, ktorý mal byť požadovaný premyslenosť, cielenosť, utajenosť a sofistikovanosť činu, ktorý mal byť vykonaný zo strany obvineného M. M. a tiež jeho spravodajská minulosť a kontakty na orgány odhaľujúce trestnú činnosť. V dôsledku toho považoval najvyšší súd (uznesenie 3 Tost 45/2015 z 29. decembra 2015) určenie peňažnej záruky len na sumu 10 000 eur za neproporcionálnu k týmto okolnostiam v tom zmysle, že ide o sumu neprimerane nízku.

Zároveň súd uviedol, že nie je vylúčené uvažovať aj o pozitívnom rozhodnutí o nahradení väzby peňažnou zárukou, ak by strata peňažnej záruky bola citeľnou ujmom a konštatoval, že osoba obvineného a ani povaha prejednávaneho prípadu nedávajú v súčasnom štádiu konania dostatočnú záruku na to, aby účel väzby mohol byť u neho dosiahnutý nahradením väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Podľa názoru prokurátora, pokiaľ súd prijal peňažnú záruku vo výške 20.000 eur,

od rozhodnutia najvyššieho súdu dňa 29. decembra 2015 nedošlo, do dňa posledného rozhodovania Špecializovaného trestného súdu dňa 19. januára 2016, k žiadnej zmene okolností, ktoré by umožňovali nahradenie väzby u obvineného prijatím peňažnej záruky. Navýšenie peňažnej záruky o 10.000 eur na 20.000 eur je v porovnaní so žiadanou výškou úplatku 3.000.000 eur stále zjavne neprimeraná a neproporcionálna.

Čo sa týka citeľnosti prípadnej straty peňažnej záruky, ktorá poskytla matka obvineného Ing. E. M., prokurátor uviedol, že 10.000 eur bolo podľa jej vyjadrenia jej úsporami a 10.000 eur jej požičal jej bývalý manžel. Prípadnú stratu úspor vo výške 10.000 eur a pôžičky 10.000 eur, nemožno považovať v tomto prípade za citeľnú ujmu, pretože v sume 10.000 eur sa nejedná o pôžičku, ktorá by bola matka obvineného získala ako úver o banky, príp. inej finančnej inštitúcie, ale ide o peniaze, ktoré jej poskytol otec obvineného. O citeľnú ujmu by mohlo ísť aj napríklad v prípade, ak by peňažná záruka mala pôvod v úvere, kvôli ktorému by bolo zriadené záložné právo k bytu, v ktorom býva matka obvineného, a to v prospech úverujúcej banky.

Navýšenie peňažnej záruky o 10.000 eur považoval prokurátor za neprimerane nízke a aj vzhľadom na to, že osoba obvineného - spravodajská minulosť, znalosť postupov orgánov činných v trestnom konaní, nadpriemerné kontakty na tieto orgány a povaha prejednávaného prípadu - sofistikovanosť, konšpiratívnosť, výška žiadaného úplatku, použitie dvoch sprostredkovateľiek bez priamej účasti obvineného, nedávajú dostatočnú záruku na to, aby účel väzby mohol byť dosiahnutý prepustením z väzby na slobodu.

Z týchto dôvodov prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku zrušil uznesenie samosudcu Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. BB-4T/49/2015 zo dňa 18. januára 2016 a rozhodol vo veci sám tak, že žiadosť obvineného o nahradenie väzby peňažnou zárukou zamietne.

Z vyjadrenia obvineného M. M. doručeného v deň konania neverejného zasadnutia najvyššieho súdu, vyplynul nesúhlas s argumentáciou prokurátora v sťažnosti a dôvodiac argumentami uvedenými v napadnutom uznesení, navrhol sťažnosť podľa § 193 ods. 1, písm. c/ Tr. por. ako nedôvodnú zamietnuť.

Najvyšší súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal, či sú splnené podmienky na konanie o podanej sťažnosti ako aj konanie, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu, v rozsahu nevyhnutnom na svoje rozhodnutie, a zistil, že sťažnosť prokurátora je dôvodná, avšak z iných dôvodov než sú v nej uvedené.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Za iné dôvody, podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku posledná veta, umožňujúce opakovanie žiadosti o prepustenie z väzby pred uplynutím tridsaťdňovej lehoty, plynúcej od právoplatnosti rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti, nemožno považovať ponúknutie peňažnej záruky, pokiaľ obvinený taký prostriedok nahradenia väzby uplatnil v predchádzajúcom konaní v podanej sťažnosti a nadriadený súd v rámci sťažnostného konania o spomenutej alternatívnej žiadosti rozhodol. (K tomu pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 27/2007 publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky).

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že návrh obvineného na nahradenie väzby peňažnou zárukou bol obsiahnutý v jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo 4. decembra 2015, doručenej prvostupňovému súdu 15. decembra 2015, o ktorej rozhodovali Špecializovaný trestný súd, resp. najvyšší súd 21., resp. 29. decembra 2015. Ďalšiu žiadosť o prepustenie z väzby z rovnomených dôvodov predložil obvinený M. M. /8.(napísaná), resp. 11. (zaslaná e-mailom)/ 12. (doručená poštou) januára 2016 – to znamená, že bola podaná najneskôr štrnásť dní od rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti o prepustenie z väzby, ktorá bola založená na tých istých dôvodoch – nahradenie väzby peňažnou zárukou. Rozdielna výška ponúkutej peňažnej záruky nepredstavuje „iný dôvod“ v zmysle § 79 ods. 3 Tr. por., veta posledná, pretože o výške peňažnej záruky rozhoduje súd, nie obvinený v podanej žiadosti.

Z týchto dôvodov najvyšší súd nepreskúmal dôvodnosť podmienok väzby, jej trvanie a možnosti jej náhrady iným zákonne prípustným prostriedkom, pretože samosudca Špecializovaného trestného súdu nemal o žiadosti obvineného M. M. vôbec konať a rozhodovať, keďže nebola splnená zákonná podmienka uvedená v § 79 ods. 3, posledná veta Tr. por.

Z týchto dôvodov najvyšší súd napadnuté uznesenie zrušil, bez toho, aby sám vo veci rozhodol, resp. aby vrátil vec prvostupňovému súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie, pretože prvostupňový súd o podanej sťažnosti, pre nesplnenie zákonom stanovenej podmienky – lehoty 30 dní na podanie novej žiadosti založenej na tých istých dôvodoch – nemal vôbec konať.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 27. januára 2016

JUDr. Peter K r a j č o v i č , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Peter Paluda

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Sylvia Machalová